

Raiffeisen
BANK *Austria d.d.*

Javna objava bonitetnih zahtjeva
za 2010. godinu

Raiffeisen
BANK *Austria d.d.*

Sukladno odredbama članka 127. Zakona o kreditnim institucijama, te članka 10., stavka 2. Odluke o javnoj objavi bonitetnih zahtjeva kreditnih institucija, Raiffeisenbank d.d. Zagreb objavljuje konsolidirane informacije o jamstvenom kapitalu i kapitalnim zahtjevima za kreditni, tržišni i operativni rizik sa stanjem na dan 31.12.2010. godine.

1. Strategije i politike upravljanja rizicima

Aktivno upravljanje rizicima je jedno od glavnih zadataka RBA. U cilju učinkovitog identificiranja, mjerenja i upravljanja rizicima RBA grupa je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja rizicima koji kontinuirano unapređuje i razvija. Upravljanje rizicima predstavlja integralni dio ukupnog upravljanja bankom i RBA Grupom. Posebice pored pravnih i regulatornih zahtjeva, uzima u obzir prirodu, veličinu i složenost poslovnih aktivnosti i rizika koji iz njih proizlaze. Risk management u RBA kontrolira izloženost prema svim značajnim rizicima i osigurava stručno upravljanje tim rizicima.

▪ Načela upravljanja rizicima

RBA ima uspostavljena načela i postupke za mjerenje i praćenje rizika u cilju kontrole i upravljanja rizicima kako u banci tako i u članicama RBA grupe. Politike rizika i načela upravljanje rizicima propisani su od Uprave RBA.

Mogu se istaknuti slijedeća načela rizika:

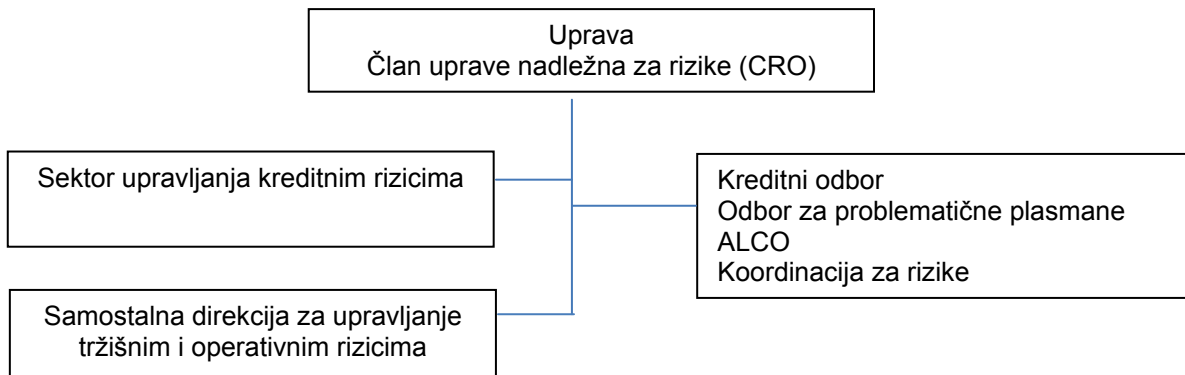
- Integrirano upravljanje rizicima: kreditni, tržišni, likvidnosni i operativni rizici su glavne vrste rizika kojima se upravlja u banci i RBA grupi. U tu svrhu rizici se mjere, ograničavaju, agregiraju i uspoređuju sa raspoloživim kapitalom za pokriće rizika
- Standardizirane metodologije: metodologije za mjerenje i ograničavanje rizika su standardizirane kako na razini Matice (Raiffeisen Bank International) tako i na razini RBA grupe. Na taj se način se postiže dosljedno upravljanje rizicima po poslovnim segmentima i unutar svih članica Grupe.
- Kontinuirano planiranje: strategija rizika i kapital za pokriće rizika se revidiraju i odobravaju tijekom godišnjeg planiranja pri čemu se posebna pažnja posvećuje koncentraciji rizika
- Neovisna kontrola: u banci su svi organizacijski dijelovi koji stvaraju rizik izričito i strogo odvojeni od organizacijskih dijelova koji upravljaju rizicima i kontroliraju rizike. Odvojenost ovih funkcija je također i na razini delegiranja.
- Ex ante i ex post kontrola: rizici se dosljedno mjere u okviru prodaje proizvoda

Banka odnosno RBA Grupa jednom godišnje usvaja kreditne i ostale politike kojima se definira razina odnosno vrsta rizika koju je spremna preuzeti. Politike se donose na temelju poslovne strategije odnosno budžeta uzimajući u obzir situaciju na tržištu. Kreditne politike obuhvaćaju sve segmente poslovanja i.e. stanovništvo, mikro klijenti, srednja i velika poduzeća, financijske institucije te lokalnu upravu. Pored toga, kreditna politika obuhvaća i poslovanje leasing odnosno faktoring društva koji pripadaju RBA Grupi.

Kreditne politike usvaja Uprava te se odobrava od strane Nadzornog odbora.

▪ Organizacija upravljanja rizicima

Uprava RBA osigurava odgovarajuću organizaciju i stalni razvoj upravljanja rizicima. Ona odlučuje koje procedure se trebaju primijeniti za identificiranje, mjerenje i praćenje rizika i donosi upravljačke odluke temeljem napravljenih analiza i izvještaja o rizicima. Uprava je u provedbi ovih zadataka podržana od strane neovisnog upravljanja rizicima (risk management) i posebno imenovanih odbora (Kreditni odbor, Odbor za problematične plasmane, ALCO, Koordinacija za rizike).

Organizacijska struktura u RBA jasno diferencira poslovne funkcije od funkcije upravljanja, praćenja odnosno kontrole rizika. Proces upravljanja odnosno kontrole rizika obavlja se u Sektoru upravljanja kreditnim rizicima odnosno Samostalnoj direkciji za upravljanje tržišnim odnosno operativnim rizicima. Obje organizacijske jedinice nemaju ovlaštenja za donošenje odluka o preuzimanju rizika nego je njihova funkcija isključivo kontrola, praćenje rizika te izvještavanje o rizicima.

Također, Sektor interne revizije redovito prati i ocjenjuje, kao neovisno tijelo, učinkovitost i prikladnost cijelog procesa upravljanja rizicima. Ured za sukladnost odgovoran je za usklađenost sa zakonskim/pravnim zahtjevima.

Raiffeisen
BANK *Austria d.d.*

- Vrste rizika
- **Kreditni rizici**

Kreditni rizik proizlazi uglavnom iz rizika nemogućnosti plaćanja (default) u poslovanju sa stanovništvom trgovačkim društvima, bankama, lokalnim i regionalnim upravama, javnim državnim tijelima i središnjim državama.

Pored rizika nemogućnosti izvršavanja ugovornih obveza, kreditni rizici uključuju rizik migracije (uzrokovan pogoršanjem kreditne sposobnosti klijenta), rizik koncentracije, rezidualni rizik, valutno inducirani kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik države.

Kreditni rizici su najznačajniji rizici u RBA grupi. Kreditnim rizicima se upravlja u Sektoru upravljanja kreditnim rizicima.

Analiza i praćenje radi se na individualnoj razini samog klijenta i pojedine transakcije, te na razini portfelja. Upravljanje rizicima i odluke o kreditiranju temelje se na kreditnim politikama, pravilnicima/priručnicima za upravljanje rizicima i odgovarajućim alatima i procesima razvijanima u tu svrhu.

Kreditnim politikama definiraju se:

- koncentracije po industrijama. Definiraju se industrije u koje je dozvoljeno ulagati, te industrije koje su pod pojačanim nadzorom, kao i industrije u koje nije dozvoljeno ulagati
- koncentracije po rejtinzima
- valutama izloženosti
- preostalom roku dospjeća
- vrstama instrumenata osiguranja

kako bi se izbjegla neželjena koncentracija rizika.

Sistem unutarnje kontrole za kreditne rizike uključuje razne vrste mjera praćenja koje su ugrađene u poslovni proces – počevši od kreditnog zahtjeva klijenta, do odobrenja kreditnog zahtjeva i konačno otplate kredita.

Proces odobravanja zahtjeva temelji se na unificiranim pravilima i principima. U non-retail segmentu niti jedan kreditni zahtjev se ne odobrava bez prethodne analize kreditnog zahtjeva, odnosno analize rizika. Takav pristup dosljedno se primjenjuje ne samo prilikom odobrenja plasmana, već i kod povećanja postojećih limita, produženja, te prilikom promjene rizičnog profila klijenta u odnosu na onaj prilikom prvobitno odobrenog plasmana.

Nadalje, takav pristup primjenjuje se i kod određivanja limita druge ugovorne strane u poslovima riznice i investicijskog bankarstva, ostalim kreditnim limitima i vlasničkim udjelima.

Kreditna odluka se donosi sukladno hijerarhijski nadležnih osoba/organa ovisno o vrsti i visini plasmana. Za svaki pojedinačni kreditni zahtjev i redoviti review klijenta uvijek se zahtijeva odobrenje od poslovnih sektora i sektora upravljanja kreditnim rizicima. Ukoliko se nadležne osobe ne slože oko donošenja odluke, o kreditnom zahtjevu odlučuje viši hijerarhijski nivo.

Problematici plasmani (dužnici su došli u značajne financijske probleme ili se očekuje kašnjenje u podmirivanju obveza) zahtijevaju posebni tretman i dodjeljuju se Direkciji problematičnih plasmana. Direkcija problematičnih plasmana igra odlučujuću ulogu u izračunu i analiziranju troškova za ispravke vrijednosti (rezervacije, vrijednosno usklađenje, otpisi) i njezino rano uključivanje može pomoći u smanjivanju gubitaka od problematičnih plasmana.

U non-retail segmentu o problematičnim plasmanima odlučuje Odbor za problematične plasmane kojeg pretežito čine predstavnici Sektora upravljanja kreditnim rizicima i CRO.

▪ **Izvešća o rizicima**

Sektor upravljanja kreditnim rizicima odnosno Samostalna direkcija upravljanja tržišnim i operativnim rizicima izrađuje izvješća koja se redovito (mjesečno odnosno kvartalno) prezentiraju Upravi odnosno Nadzornom odboru. Izvješća služe za praćenje kvalitete portfelja Banke te predstavljaju podlogu za donošenje odluka nadležnih tijela (Nadzornog odbora, Uprave, Koordinacije za rizike i sl.).

▪ **Mjere za smanjenje rizika**

Instrumenti osiguranja su jedna od glavnih strategija i mjera koje se provode vezano za smanjenje potencijalnih kreditnih rizika. Vrijednost instrumenata osiguranja i učinak ostalih tehnika umanjenja rizika iskazuju se u svakom pojedinom kreditnom zahtjevu. Učinak umanjenja rizika koji se uzima u obzir je stručna procjena vrijednosti koja se može očekivati od prodaje instrumenta osiguranja unutar razumnog roka za njegovu realizaciju. Pehvatljivost instrumenata osiguranja definirana je u RBI grupnom katalogu instrumenata osiguranja i smjericama za procjenu instrumenata osiguranja. Vrijednost instrumenata osiguranja računa se prema utvrđenoj metodologiji koja uključuje standardizirani izračun temeljem tržišne vrijednosti, unaprijed određenim minimalnim diskontima i stručnu procjenu.

Kreditni portfelj i svaki individualni dužnik predmet su stalnog praćenja. Glavna svrha praćenja je osigurati da dužnik ispunjava ugovorene obveze kao i praćenje njegova ekonomskog položaja. Revizija (review) se provodi najmanje jednom godišnje u non-retail segmentu (korporativni klijenti, financijske institucije i središnje države). To uključuje reviziju ratinga i revalorizaciju financijskih i materijalnih instrumenata zaštite

2. Obuhvat primjene bonitetnih zahtjeva

Na dan 31. Prosinca 2010. godine RBA Grupu sačinjavaju slijedeće članice

1. koje se konsolidiraju metodom pune konsolidacije :
 - Raiffeisen Invest d.o.o.za upravljanje investicijskim fondovima
 - Raiffeisen Leasing d.o.o
 - Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.o.o.
 - Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom d.d.
 - Raiffeisen Factoring d.o.o.
 - Raiffeisen Consulting d.o.o.
 - Raiffeisen Bonus d.o.o.
2. koje čine odbitnu stavku od jamstvenog kapitala, ne konsolidiraju se za potrebe supervizije, a za potrebe konsolidacije u skladu s MSFI prikazuju se metodom pune konsolidacije
 - Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.o.o.
3. koje se konsolidiraju metodom udjela
 - Raiffeisen trening centar d.o.o

3. Jamstveni kapital

Jamstveni kapital RBA Grupe predstavlja iznos izvora sredstava koji je potrebno održavati radi sigurnog i stabilnog poslovanja, odnosno ispunjenja obveza prema vjerovnicima.

Visina jamstvenog kapitala utvrđena je člankom 131. Zakona o kreditnim institucijama.

Struktura jamstvenog kapitala RBA Grupe na dan 31. prosinca 2010. Godine je slijedeća

JAMSTVENI KAPITAL	Iznos
	U milijunima kuna
Stavke koje se uključuju u osnovni kapital	5.705
Uplaćeni kapital ostvaren izdavanjem redovnih i povlaštenih dionica, osim kumulativnih povlaštenih dionica	3.711
Rezerve i zadržana dobit	1.617
Rezerve za opće bankovne rizike	288
Manjinski udio	89
Stavke koje umanjuju osnovni kapital	83
Stečene vlastite dionice	10
Neotplaćeni iznos kredita koji je kreditna institucija odobrila za kupnju dionice kreditne institucije osim za kumulativne povlaštene dionice	72
Ostale stavke	1
Ukupno osnovni kapital	5.622
Ukupno odbitne stavke od jamstvenog kapitala	52
JAMSTVENI KAPITAL	5.570

4. Kapitalni zahtjevi i procjenjivanje internog kapitala

Održavanje adekvatne razine kapitala je glavni cilj upravljanja rizicima u RBA Grupi. Adekvatnost kapitala se prati kvartalno na razini stvarnih rizika koji se mjere internim modelima, a uključuje adekvatnost kapitala sa regulatornog stajališta (izgledi za trajno poslovanje) i sa ekonomskog stajališta (ciljani rejting Matice – Raiffeisen Bank International).

Cilj	Opis rizika	Tehnike mjerenja	Stupanj pouzdanosti
Ciljani rejting	Rizik da se ne zadovolje zahtjevi ostalih ulagatelja (štediše, investitori u obveznice banke i dr.)	Neočekivani gubici na godišnjoj razini (ekonomski kapital) ne smije preći sadašnju vrijednost internog kapitala	99.95% - deriviran iz ciljanog ratinga AA
Izgledi za trajno poslovanje	Rizik da se ne udovolji hrvatskim regulatornim kapitalnim zahtjevima	Kapacitet za preuzimanje rizika (projicirana dobit i trošak rezerviranja plus višak kapitala iznad regulatornih zahtjeva) ne smije pasti ispod godišnje vrijednosti value-at-risk (VaR) RBA grupe	95% - odražavajući spremnost vlasnika da ubrizgaju dodatni kapital

- **Ciljani rejting**

U pristupu ciljanog rejtinga RBI rizici se mjere kroz ekonomski kapital koji predstavlja zbroj neočekivanih gubitaka rizika koji se mogu kvantificirati (kreditni, tržišni, operativni). Neočekivani gubici računaju se za razdoblje od 1 godine na stupnju pouzdanosti 99,95%. Ovaj stupanj pouzdanosti proizlazi iz vjerojatnosti defaulta banke rejtinga AA. Ekonomski kapital računa se u cilju određivanja iznosa kapitala potrebnog za podmirivanje potraživanja klijenata i kreditora da se taj slučaj desi.

Ekonomski kapital je važan instrument za cjelokupno upravljanje rizicima. Svake godine radi se plan za ekonomski i interni kapital na revolving osnovi za naredne 3 godine. Planirani ekonomski kapital se raspoređuje na poslovne segmente i pretvara u operativne, senzitivne i value-at-risk limite.

Ekonomski kapital služi i za mjerenje uspješnosti poslovnih segmenata pri čemu se profitabilnost stavlja u omjer sa ekonomskim kapitalom (RORAC).

- **Izgledi za trajno poslovanje**

Adekvatnost internog kapitala se također procjenjuje vezano za izgledi za trajno poslovanje. Cilj je osiguranje minimalnih regulatornih kapitalnih zahtjeva. Kapacitet za preuzimanje rizika predstavlja zbroj planirane dobiti, očekivanih troškova rezerviranja i viška kapitala iznad regulatornih zahtjeva. Taj iznos se uspoređuje sa cjelokupnim value-at-risk (uključujući i očekivane gubitke) koji se računa na stupnju pouzdanosti od 95%. Kvantitativni modeli koji se koriste pri ovom izračunu su uglavnom usporedivi sa izračunom kod ciljanog rejtinga izuzev stupnja pouzdanosti od 95%.

Kapitalni zahtjevi sukladno Odluci o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija na dan 31.12.2010. prikazani su u slijedećoj tabeli:

Kapitalni zahtjevi po vrstama rizika	Kapitalni zahtjevi
	U milijunima kuna
Kapitalni zahtjev za kreditni rizik (standardizirani pristup)	3.296
1. Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	26
2. Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	12
3. Izloženosti prema institucijama	92
4. Izloženosti prema trgovačkim društvima	1.627
5. Izloženosti prema stanovništvu	1.117
6. Dospjela nenaplaćena potraživanja	163
7. Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	2
8. Ostale izloženosti	257
Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	263
1. Pozicijski rizik	115
Dužničkih instrumenata	
specifični	10
opći	98
Vlasničkih instrumenata	
specifični	2
opći	5
2. Valutni rizik	148
Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunat primjenom:	444
1. standardiziranog pristupa	444
UKUPAN IZNOS KAPITALNIH ZAHTJEVA	4.003

Stopa adekvatnosti kapitala na dan 31.12.2010. godine iznosi 17,84% što je znatno iznad propisane minimalne stope adekvatnosti kapitala od 12% definirane Zakonom o kreditnim institucijama.

5. Rizik druge ugovorne strane

Za interno raspoređivanje kapitala izloženostima riziku druge ugovorne strane Banka koristi metodologiju propisanu Odlukom o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija.

Banka internim procedurama propisuje odobravanje i praćenje limita, te ovlasti za odobrenje limita. Sistem limita čine različite kategorije limita, a svaka kategorija limita uključuje određene vrste produkata koji se mogu koristiti iz limita. Pojedinačni limit je definiran korisnikom (dužnik/grupa povezanih osoba), iznosom, valutom, namjenom, rokom korištenja, rokom dospjeća, cijenom, strukturom i instrumentima osiguranja, pri čemu se rizik povećava s produženjem roka dospjeća, specifičnim utjecajem boniteta klijenta te u skladu s općim utjecajem boniteta tržišta (rating države).

Banka je uspostavila odgovarajući sustav apliciranja, odobravanja i praćenja limita druge ugovorne strane. Kontrola se radi direktno putem sustava GTS WSS i GTS Bloomberg, te internog kalkulatora, putem kojih dealer u svakom trenutku u mogućnosti provjeriti iskorištenost odobrenih limita, te na temelju dostupne informacije zaključiti ili nezaključiti transakciju. Iskorištenost limita odnosno eventualna prekoračenja svakodnevno se kontroliraju u Odjelu tržišnih rizika banke.

Prilagodba riziku druge ugovorne strane vrši se na način da trenutna tržišna vrijednost primljenih vrijednosnih papira i/ili gotovine umanjuje odnosno kod posuđenih vrijednosnih papira i/ili gotovine uvećava za određeni haircut odgovarajućeg instrumenta osiguranja i valutne neusklađenosti.

U cilju kontrole rizika proizašlih iz likvidnosti instrumenata osiguranja kao rezultat koncentracije i kreditne kvalitete instrumenata osiguranja određuju se odgovarajuće vrste limita (limit izdavatelja, korelacijski limit i koncentracijski limit).

Bruto pozitivna fer vrijednost ugovora, pozitivni učinci netiranja, netirana tekuća izloženost, iznosi instrumenata osiguranja i neto izloženost riziku druge ugovorne strane proizašla iz izvedenih financijskih instrumenata

Izloženost riziku druge ugovorne strane	Bruto pozitivna fer vrijednost ugovora	Netirana tekuća izloženost riziku druge ugovorne strane	Neto izloženost riziku druge ugovorne strane proizašla iz izvedenih financijskih instrumenata
	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
Ugovori koji se odnose na kamatnu stopu	53	53	53
Ugovori koji se odnose na valute i zlato	259	259	259
UKUPNO	312	312	312

Izloženost riziku druge ugovorne strane izračunat je primjenom metode tržišne vrijednosti

6. Izloženost kreditnom riziku i razrjeđivačkom riziku

U non-retail i mikro segmentu dospjelo nenaplaćeno potraživanje je potraživanje koje je dospjelo preko 90 dana, a brojanje dana kašnjenja započinje s danom kada je ukupan iznos svih dospjelih nepodmirenih obveza dužnika postao materijalno značajan odnosno veći od 1.750 kn.

U segmentu stanovništva dospjelo nenaplaćeno potraživanje je potraživanje koje je dospjelo preko 90 dana, a brojanje dana kašnjenja započinje s danom kada je ukupan iznos svih dospjelih obveza po jednoj partiji postao materijalno značajan odnosno veći od 70 kn.

Ispravci vrijednosti rade se za plasmane i izvanbilančne obveze.

U plasmane za koje se rade ispravci vrijednosti spadaju:

1. zajmovi i potraživanja
2. ulaganja koja se drže do dospelja

Zajmovi i potraživanja uključuju:

- kredite koje je banka odobrila, uključujući potraživanja za izvršena plaćanja po nepokrivenim akreditivima, garancijama i drugim oblicima jamstva
- depoziti kod kreditnih institucija, uključujući depozite kod Hrvatske narodne banke
- potraživanja na osnovi financijskog najma (leasing) i otkupa potraživanja (factoring i forfeiting)
- ulaganja u dužničke vrijednosne papire
- potraživanja na osnovi kamatnih i nekamatnih prihoda
- isplaćeni predujmovi
- ostala potraživanja temeljem kojih banka može biti izložena kreditnom riziku druge ugovorne strane

Izvanbilančne obveze su:

- izdane garancije
- otvoreni nepokriveni akreditivi
- mjenična i druga jamstva
- ugovoreni (još nekorisćeni) neopozivi okvirni i drugi krediti
- zaključeni, a još neizvršeni neopozivi ugovori o financijskom najmu (leasing) i otkup potraživanja (factoring i forfeiting)
- ostale neopozivo preuzete izvanbilančne obveze

Kod klijenata za koje se utvrdi nemogućnost podmirivanja ugovorenih obveza (neurednost u plaćanju – kašnjenje preko 90 dana, pogoršanje financijskog položaja uslijed kojega banka očekuje ekonomski gubitak, izvršena restrukturiranja uslijed nemogućnosti plaćanja, stečaj, freud, umro i sl.) rade se individualni ispravci vrijednosti i rezervacije po pojedinim plasmanima i izvanbilančnim obvezama.

Raiffeisen
BANK *Austria d.d.*

Iznos potrebnih individualnih ispravaka vrijednosti i rezervacija za non-retail klijente utvrđuje se putem sadašnje vrijednosti očekivane naplate uzimajući u obzir vrijednost instrumenata osiguranja i predvidivi rok njihove prodaje odnosno kroz očekivanu naplatu iz novčanih priljeva ukoliko je procijenjeno da klijent može izvršiti povrat sredstava iz svog redovitog poslovanja (nakon reprograma, oporavka i sl.). Za diskontiranje novčanih primitaka koristi se tekuća/sadašnja efektivna kamatna stopa izračunata u trenutku utvrđivanja sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

Kod segmenta stanovništva i micro klijenata postoci individualnih ispravaka vrijednosti i rezervacija definirani su sukladno danima kašnjenja:

- 91-180 dana do 30%
- 181-270 dana od 30,01% do 70%
- 271-365 dana od 70,01% do 90%
- više od 365 dana 100%

Osnovica za izračun rezervacija se umanjuje za ponderiranu vrijednost instrumenata osiguranja.

Portfeljne rezervacije izračunavaju se za plasmane i izvanbilančne obveze za koje nisu identificirani dokazi o umanjenju njihove vrijednosti (dužnik podmiruje svoje obveze uredno i financijski položaj dužnika je takav da je izvjesno da će i u budućnosti uredno podmirivati svoje obveze, osigurani su adekvatnim instrumentima osiguranja). Postoci ispravka vrijednosti definirani su sukladno HNB Odluci o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza u rasponu od 0.85%-1.20%.

6.1. Ukupan i prosječan iznos izloženosti razvrstan prema različitim kategorijama izloženosti

Bruto iznos izloženosti kreditnom riziku po kategorijama izloženosti	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja		Dužnički vrijednosni papiri		Klasične izvanbilančne stavke		Izvedeni financijski instrumenti	
	Ukupan iznos	Prosječan iznos	Ukupan iznos	Prosječan iznos	Ukupan iznos	Prosječan iznos	Ukupan iznos	Prosječan iznos
	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	7.193	7.736	771	741	200	200	-	-
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	113	108	-	-	14	17	-	-
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	3.297	2.740	-	-	-	-	-	-
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	4.667	4.664	-	-	143	136	273	289
Izloženosti prema trgovačkim društvima	11.788	11.662	302	319	6.894	6.794	39	41
Izloženosti prema stanovništvu	12.970	12.870	-	-	1.036	1.008	-	-
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	14	18	-	-	-	-	-	-
Ostale izloženosti	2.697	2.565	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	42.739	42.363	1.073	1.060	8.287	8.155	312	330

6.2. Geografska podjela izloženosti kreditnom riziku s obzirom na materijalno značajne kategorije

Značajna geografska područja	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
Grad Zagreb	18.150	646	4.826	47
Zagrebačka	2.193	-	471	-
Dubrovačko - Neretvanska	767	-	89	-
Zadarska	688	-	90	-
Splitsko – Dalmatinska	1.213	-	262	-
Primorsko – Goranska	1.087	-	237	-
Brodsko – Posavska	622	-	102	-
Međimurska	737	-	197	-
Karlovačka	413	-	59	-
Osječko – Baranjska	932	-	234	-
Koprivničko – Križevačka	363	-	172	-
Šibensko – Kninska	324	-	26	-
Varaždinska	1.340	-	252	-
Sisačko – Moslavačka	823	-	102	-
Bjelovarsko – Bilogorska	385	-	38	-
Vukovarsko – Srijemska	589	-	162	-
Istarska	1.125	-	505	1
Virovitičko – Podravska	227	-	106	-
Krapinsko – Zagorska	307	-	41	-
Požeško – Slavonska	68	-	9	-
Ličko - Senjska	36	-	1	-
Austrija	18	-	11	238
Nizozemska	200	-	-	-
Njemačka	634	-	-	9
Italija	647	-	-	-
Velika Britanija	560	-	-	4
Slovenija	319	-	-	-
Ostale strane države	293	-	163	12
UKUPNO	35.060	646	8.155	312

6.3. Podjela izloženosti kreditnom riziku prema vrstama djelatnosti ili druge ugovorne strane razvrstanih prema kategorijama izloženosti

Glavne vrste djelatnosti	Kreditni. depoziti. potraživanja po kamata i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
Poljoprivreda, lov, šumarstvo i ribarstvo	241	-	391	-
Rudarstvo i vađenje	193	-	40	-
Proizvodnja hrane i pića	1,025	-	424	1
Proizvodnja odjeće, dorada i bojenje krzna	79	-	21	-
Izdavačka i tiskarska djelatnost, te umnožavanje snimljenih zapisa	144	-	34	-
Proizvodnja koksa, naftnih derivata i nuklearnoga goriva	224	-	431	-
Proizvodnja kemikalija, kemijskih proizvoda i umjetnih vlakana	281	-	234	-
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	150	-	24	-
Proizvodnja proizvoda od metala, osim strojeva i opreme	202	-	60	-
Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	16	-	28	-
Prerađivačka industrija – ostalo	724	-	871	1
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	155	-	39	-
Građevinarstvo	3,239	-	926	-
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla te predmeta	3,002	-	2,322	9
Hoteli i restorani	209	-	13	1
Prijevoz, skladištenje i veze	455	-	261	-
Financijsko posredovanje (uključujući banke u stečaju i likvidaciji)	5,344	-	170	30
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	1,321	-	337	6
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	2,181	646	224	-
Obrazovanje	32	-	4	-
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	127	-	8	-
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	479	-	193	-
Obrtnici	321	-	70	-
Nerezidenti	2,671	-	178	263
Stanovništvo	12,245	-	852	-
UKUPNO	35.060	646	8.155	312

6.4. Izloženosti prema preostalom dospijeću razvrstane prema kategorijama izloženosti

Preostalo dospijeće	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	7.193	771	200	-
do 90 dana	1.377	51	200	-
od 91 do 180 dana	83	-	-	-
od 181 dana do 1 godine	3.638	-	-	-
> 1 godine	2.095	720	-	-
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	113	-	14	-
do 90 dana	-	-	4	-
od 91 do 180 dana	-	-	-	-
od 181 dana do 1 godine	-	-	10	-
> 1 godine	113	-	-	-
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	3.297	-	-	-
do 90 dana	1.992	-	-	-
od 91 do 180 dana	-	-	-	-
od 181 dana do 1 godine	-	-	-	-
> 1 godine	1.305	-	-	-
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	4.667	-	143	273
do 90 dana	4.514	-	7	47
od 91 do 180 dana	-	-	31	12
od 181 dana do 1 godine	153	-	1	12
> 1 godine	-	-	104	202
Izloženosti prema trgovačkim društvima	11.788	302	6.894	39
do 90 dana	2.964	31	1.351	19
od 91 do 180 dana	721	73	760	2
od 181 dana do 1 godine	1.689	40	3.637	7
> 1 godine	6.414	158	1.146	11
Izloženosti prema stanovništvu	12.970	-	1.036	-
do 90 dana	133	-	19	-
od 91 do 180 dana	54	-	11	-
od 181 dana do 1 godine	242	-	26	-
> 1 godine	12.541	-	980	-
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	14	-	-	-
do 90 dana	-	-	-	-
od 91 do 180 dana	-	-	-	-
od 181 dana do 1 godine	-	-	-	-
> 1 godine	14	-	-	-
Ostale izloženosti	2.697	-	-	-
do 90 dana	-	-	-	-
od 91 do 180 dana	-	-	-	-
od 181 dana do 1 godine	2.606	-	-	-
> 1 godine	91	-	-	-
UKUPNO	42.739	1.073	8.287	312

6.5. Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjnje vrijednosti. dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravicima vrijednosti po djelatnostima

Glavne vrste djelatnosti	Iznos plasmana kod kojih je izvršeno umanjnje vrijednosti	Stanje ispravaka vrijednosti plasmana	Troškovi (prihodi od ukinutih) ispravaka vrijednosti	Otpisi/ prihodi od naplate plasmana otpisanih u prethodnim godinama	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koje su izdvojena rezerviranja za identificirane gubitke	Stanje rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	Troškovi/ prihodi od ukidanja rezervacija/ rezerviranja za identificirane gubitke s osnova izvanbilančnih obveza
	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
Poljoprivreda, lov, šumarstvo i ribarstvo	4	3	25	-	209	-	-	-
Rudarstvo i vađenje	77	46	(51)	-	108	-	-	-
Proizvodnja hrane i pića	54	2	3	-	655	4	-	-
Proizvodnja odjeće, dorada i bojenje krzna	28	2	-	-	63	-	-	-
Izdavačka i tiskarska djelatnost, te umnožavanje snimljenih zapisa	1	1	(1)	-	144	-	-	-
Proizvodnja koksa, naftnih derivata i nuklearnoga goriva	-	0	1	-	224	-	-	-
Proizvodnja kemikalija, kemijskih proizvoda i umjetnih vlakana	85	4	(4)	-	270	-	-	-
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	22	2	13	-	65	1	-	-
Proizvodnja proizvoda od metala, osim strojeva i opreme	23	13	(14)	-	191	-	-	-
Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	-	0	6	-	16	-	-	-
Prerađivačka industrija – ostalo	60	15	(7)	(1)	489	-	-	-
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	0	0	11	-	65	-	-	-
Građevinarstvo	634	210	(86)	(19)	993	98	34	(27)
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla te predmeta	432	177	(96)	(6)	2,402	35	4	1
Hoteli i restorani	25	9	(8)	-	191	-	-	-
Prijevoz, skladištenje i veze	165	13	(9)	(1)	266	32	1	(1)
Financijsko posredovanje (uključujući banke u stečaju i likvidaciji)	8	3	-	-	427	-	-	-
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	228	71	(39)	(3)	1,006	8	6	1
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	-	-	-	-	111	-	-	-
Obrazovanje	2	1	-	-	31	-	-	-
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	2	2	1	-	80	-	-	-
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	25	15	31	(3)	246	2	2	-
Obrtnici	34	19	331	(4)	288	1	-	-
Nerezidenti	74	2	42	-	8	-	-	-
Stanovništvo	817	400	(546)	(7)	4,923	7	5	(5)
UKUPNO	2.799	1.010	(397)	(46)	13.472	188	53	(31)

6.6. Promjene u ispravcima vrijednosti i rezervacijama za izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeње vrijednosti

Promjene u ispravcima vrijednosti i rezerviranjima	Početno stanje ispravaka vrijednosti i rezerviranja	Povećanje ispravaka vrijednosti i rezerviranja tijekom izvještajnog razdoblja	Ostala usklađenja /neto/	Smanjenje ispravaka vrijednosti /ukinuta rezerviranja tijekom izvještajnog razdoblja	Otpisi na teret ispravaka vrijednosti tijekom izvještajnog razdoblja	Završno stanje ispravaka vrijednosti i rezerviranja
	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
Umanjenje vrijednosti plasmana	658	1.008	18	(626)	(48)	1.010
Rezerviranja za identificirane gubitke s osnova izvanbilančnih obveza	22	72	-	(41)	-	53
Ispravci vrijednosti plasmana skupine A na skupnoj osnovi	278	245	-	(204)	-	319
Rezerviranja za izvanbilančne obveze skupine A na skupnoj osnovi	73	108	-	(86)	-	95

7. Kreditni rizik – Standardizirani pristup mjerenju kreditnog rizika

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		U milijunima kuna	U milijunima kuna
1	0	10.427	10.584
	10		
2	20	4.623	2.557
	35		
3	50	2.041	1.127
4	75	12.856	12.729
5	100	20.008	18.668
6	150	1.403	1.400
	1250		
	Ostali ponderi rizika		
UKUPNO		51.358	47.065

Iznosi izloženosti koje su odbitne stavke od jamstvenog kapitala	52
--	----

Raiffeisen
BANK *Austria dd.*

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Izloženost prema središnjim državama i središnjim bankama		Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi		Izloženosti prema javnim državnim tijelima	
		Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
1	0	7.734	9.607	-	-	2.239	523
	10						
2	20	-	-	-	-	-	-
	35						
3	50	430	430	128	217	1.058	
4	75	-	-	-	-	-	-
5	100	-	-	-	-	-	-
6	150	-	-	-	-	-	-
	1250						
	Ostali ponderi rizika						
UKUPNO		8.164	10.037	128	217	3.297	523

Raiffeisen
BANK Austria d.d.

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Izloženost prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)		Izloženosti prema trgovačkim društvima		Izloženosti prema stanovništvu	
		Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
1	0	-	-	-	-	-	-
	10						
2	20	4.623	2.548	-	9	-	-
	35						
3	50	424	478	-	-	-	-
4	75	-	-	-	-	12.856	12.729
5	100	35	35	17.297	16.040	451	439
6	150	-	-	1.144	1.142	259	258
	1250						
	Ostali ponderi rizika						
UKUPNO		5.082	3.062	18.441	17.191	13.566	13.426

Stupanj kreditne kvalitete	Ponder rizika (%)	Izloženost u obliku udjela u investicijskim fondovima		Ostale izloženosti	
		Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
		U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
1	0	-	-	454	454
	10	-	-	--	
2	20	-	-	-	-
	35	-	-	-	-
3	50	-	-	-	-
4	75	-	-	-	-
5	100	14	14	2.212	2.141
6	150	-	-	-	-
	1250	-	-	-	-
	Ostali ponderi rizika	-	-	-	-
UKUPNO		14	14	2.666	2.595

8. Tržišni rizik

RBHR definira izloženost tržišnim rizicima kao rizik budućih promjena tržišnih uvjeta odnosno cijena pozicija knjige trgovanja i knjige banke. Procjene rizičnosti tržišnih rizika temelje se na promjenama tečaja, kamatnih stopa, kreditnih spreadova, cijena vlasničkih vrijednosnica i robe, te drugih tržišnih parametara (kao na primjer volatilnosti).

Upravljanje tržišnim rizikom Grupe i Banke se provodi u skladu sa zakonima, odlukama i uputama domaćih i inozemnih regulatora, koji su definirani u internim politikama i procedurama koje se redovito pregledavaju u direkciji zaduženom za upravljanje tržišnim i operativnim rizicima.

Svi instrumenti namijenjeni trgovanju podložni su tržišnom riziku, odnosno riziku da buduće promjene tržišnih uvjeta mogu instrument učiniti nepovoljnijim ili dovesti do umanjenje vrijednosti. Instrumenti kojima se trguje se priznaju po fer vrijednosti, a sve promjene tržišnih uvjeta direktno utječu na prihode od trgovanja. Grupa upravlja upotrebom instrumenata namijenjenih trgovanju u skladu sa promjenama tržišnih uvjeta.

▪ Analiza i mjerenje izloženosti tržišnim rizicima

RBHR, unutar RBI Grupe, koristi sveobuhvatan pristup upravljanja tržišnim rizicima za knjigu banke i knjigu trgovanja (total-return approach). Tržišnim rizicima upravlja se dosljedno i u knjizi banke i knjizi trgovanja. Na dnevnoj razini, mjere se i kontroliraju slijedeće vrijednosti pri upravljanju tržišnim rizicima:

• Value at Risk (razina pouzdanosti 99%)

Value at risk je najvažniji instrument za mjerenje tržišnih rizika pri normalnoj situaciji. Value at risk jest maksimalno očekivani gubitak, koji je Banka spremna prihvatiti u određenom trenutku. Predstavlja statističku metodu procjene maksimalno mogućeg gubitka postojećeg portfelja, uz određenu razinu pouzdanosti i određeni period unutar kojeg se može određena pozicija zatvoriti. Banka koristi hibridnu metodu sa 5000 simulacija. Pristup kombinira MonteCarlo i Povijesnu metodu i izvodi tržišne parametre od 500 povijesnih podataka. Metodologija razvijena je interno u RBI Grupi i to za rizik kamatne stope, rizik promjene deviznog tečaja, te cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica, rizik promjene kreditnog spreada i to uz 1-dno dnevno razdoblje držanja te razinu povjerenja od 99%. Ova razina pouzdanosti koristi se za interno praćenje rizika.

Valut at risk predviđa maksimalni gubitak koji neće bit prekoračen na određenoj razini povjerenja, i u normalnim tržišnim uvjetima, ali ne pruža dodatne informacije o potencijalnim efektima u slučaju ekstremnih kretanja na tržištu.

• Mjere osjetljivosti i pozicijski limiti (promjena tečaja, kamatne stope, cijenama vlasničkih vrijednosnica)

Korištenjem ovih limita osigurava se izbjegavanje koncentracije u normalnim uvjetima poslovanja i koriste se kao glavni instrument upravljanja rizicima u ekstremnim uvjetima, te u uvjetima nelikvidnog tržišta.

• Stop loss limiti

Prednost korištenja ovih limita jest u disciplini dealera/trgovaca, jer se njima ne dopuštaju ostvarenje gubitka pri trgovanju već ih strogo ograničavaju.

Ovaj koncept limita nadopunjava se i sveobuhvatnim stress testovima. Definiranim stres testovima simulira se promjena sadašnje vrijednosti cjelokupnog portfelja, te se o rezultatima izvještavaju osobe koje upravljaju rizicima u Grupi, te se koriste pri određivanju prethodno definiranih mjera. Stres test izvješća po pojedinačnim portfeljima uključena su u tjedno izvještavanje o tržišnim rizicima.

9. Valutni rizik

Grupa je izložena riziku promjene tečaja kroz transakcije u stranim valutama.

Izloženost riziku promjene tečaja proizlazi iz svih poslova i aktivnosti banke i Grupe (kreditnih, depozitnih, investicijski, itd) denominiranih u stranoj valuti. Prati se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama te u ukupnom iznosu za imovinu i obveze denominirane u stranim valutama ili uz valutnu klauzulu.

Grupa i Banka upravljaju rizikom promjene tečaja postavljanjem načela i limita za izloženosti u stranim valutama te praćenjem izloženosti u odnosu na limite, uključujući i stoploss limite. Svoje poslovne aktivnosti Grupa usmjerava nastojeći minimizirati neusklađenost između imovine i obveza denominiranih u stranoj valuti ili uz valutnu klauzulu, održavajući dnevno poslovanje u granicama dnevnog potencijalnog gubitka po valutama.

10. Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica

Cjenovni rizik je rizik fluktuacije cijene vlasničkih vrijednosnica, koje će utjecati i na fer vrijednost vlasničkih ulaganja i izvedenih instrumenata čija vrijednost proizlazi iz vlasničkih ulaganja. Primarna izloženost cjenovnom riziku proizlazi iz vlasničkih vrijednosnica po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Vlasnički portfelj Grupe i Banke sastoji se od vlasničkih vrijednosnica domaćih izdatelja. Vrijednost maksimalne izloženosti prema vrijednosnicama određuje sektor upravljanja rizicima. Za praćenje vlasničkog portfelja Banka ima određene Equity delta limite, VaR limite i stoploss limite.

11. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik financijskog gubitka uslijed neadekvatnih internih procesa, sustava, ljudskog faktora ili vanjskih događaja te obuhvaća pravni rizik ali isključuje strateški i reputacijski rizik. Njegova je specifičnost svojstvenost svim aktivnostima, procesima, proizvodima i sustavima.

U cilju učinkovitog upravljanja njime, RBA Grupa je razvijala sustav upravljanja temeljen na standardima i principima definiranim Zakonom o kreditnim institucijama, dokumentima Baselskog odbora i direktivama RBI Grupe.

Iako krajnju odgovornost za upravljanje rizicima snosi Uprava, sustav odgovornosti za upravljanje operativnim rizikom temelji se na odgovornosti managera operativnih rizika koji su odgovorni za operativnu provedbu strategije rizika odnosno za prepoznavanje i upravljanje operativnim rizikom u svojim poslovnim područjima, kao i na odgovornosti Odjela operativnih rizika za uspostavljanje sustava upravljanja operativnim rizikom kroz razvijanje pravila, procesa, postupaka te sustava za mjerenje, ovladavanje, praćenje i izvještavanje o izloženosti operativnom riziku. Koordinacija za rizike je tijelo odgovorno između ostalog i za raspravljanje pitanja vezanih uz operativni rizik te predlaganje aktivnosti za ovladavanje rizikom Upravi, za čiju operativnu provedbu su u konačnici odgovorni manageri operativnih rizika.

U uspostavljenom sustavu, RBA Grupa se koristi određenim kvalitativnim i kvantitativnim alatima/tehnika koje uključuju samoprocjenu rizika, prikupljanje podataka o događajima operativnog rizika, praćenje indikatora operativnog rizika te provođenje analiza scenarija.

▪ **Identifikacija, procjena rizika i praćenje rizika**

Samoprocjena predstavlja podlogu za identificiranje rizika u poslovanju te za stvaranje popisa rizika i uočavanje slabih kontrolnih mjesta a rezultat je mapa rizika koja odražava procjenu razine izloženosti određenoj kategoriji operativnog rizika u pojedinom poslovnom procesu i čini osnovu za utvrđivanje metoda ovladavanja identificiranim rizikom.

Unutar okvira sustava ranog upozorenja, analize scenarija se koriste kako bi se procijenio potencijalni utjecaj događaja s malom vjerojatnošću nastanka ali s velikim financijskim utjecajem na RBA Grupu pri čemu je poseban naglasak na identifikaciji slabih točaka, optimizaciji procesa te donošenju odluke o preventivnim i reaktivnim aktivnostima.

Pokazatelji rizika su objektivne i mjerljive informacije koje omogućavaju redovito praćenje izloženosti operativnim rizicima mjerenjem statusa definiranog pokazatelja rizika te pružaju kontinuiran pregled nad kretanjem rizičnog profila određenog poslovnog područja. Redovito praćenje pokazatelja rizika dopunjava procjenu izloženosti operativnim rizicima koja se vrši putem procesa samoprocjene rizika te prikupljanja i analize internih gubitaka.

Sistematično prikupljanje podataka o gubicima nužan je uvjet za analizu rizika odnosno za mjerenje i ovladavanje operativnim rizikom.

Podaci se prikupljaju u centralnu bazu na razini RBI Grupe primjenjujući grupna pravila te ORX standarde čime se osiguravaju značajni podaci za identifikaciju i procjenu izloženosti operativnom riziku te za definiranje postupaka smanjenja/kontrole rizika.

Izveštavanje i smanjenje rizika

Temeljem analiza rezultata metoda i alata utvrđivanja, procjene i praćenja izloženosti operativnom riziku utvrđuje se izloženost riziku te donosi odluka o primjeni određene metode ili kombinacije metoda ovladavanja koje obuhvaćaju prihvaćanje, smanjenje, izbjegavanje ili prijenos rizika.

Zaštita i smanjenje izloženosti operativom riziku inicira se od strane managera operativnih rizika koji su odgovorni za preuzimanje rizika i operativnu provedbu strategije rizika te identifikaciju i upravljanje operativnim rizikom u područjima poslovanja za koja su odgovorni. Također, nekoliko posebnih organizacijskih dijelova pruža podršku poslovnim dijelovima u smanjenju operativnog rizika (npr. timovi za sprječavanje prijevara) kojima je osnovni cilj smanjenje gubitaka kroz preventivno djelovanje.

Redovito se provodi detaljna analiza značajnih gubitaka zbog operativnog rizika odnosno identificiranog operativnog rizika, definiraju se odgovarajuće mjere u cilju smanjenja i/ili ograničenja posljedice događaja te o tome obavještavaju Uprava i druga relevantna tijela i/ili osobe a funkcija kontrole rizika prati njihovo izvršenje.

Banka je implementirala redovito izvještavanje Uprave i drugih relevantna tijela i/ili osoba o operativnim rizicima, čime se omogućuje redovito praćenja profila rizičnosti i materijalnih izloženosti gubicima te podržava proaktivno upravljanje operativnim rizikom.

Raiffeisen
BANK *Austria d.d.*

Za izračun regulatornog kapitalnog zahtjeva za operativni rizik, sve članice RBA Grupe primjenjuju standardizirani pristup koji se temelji na trogodišnjem prosjeku relevantnog pokazatelja (zbroj određenih elemenata ukupnog prihoda po pojedinoj poslovnoj liniji) ponderiranog rizikom.

12. Izloženosti po vlasničkim ulaganjima u knjizi banke

Strateški cilj poslovanja RBA je ponuda potpunog financijskog servisa klijentima, što uz proizvode i usluge banke iziskuje i ponudu ostalih financijskih proizvoda i usluga.

Vlasnička ulaganja u podređena društva koja je RBA osnovala radi proširenja ponude financijskih proizvoda i usluga nastala su zbog lokalnih propisa ili zbog ekonomskih razloga. Lokalni propisi nalažu da se ponuda određenih financijskih proizvoda i usluga mora obavljati putem društava osnovanih isključivo za tu namjenu. Zbog toga je RBA osnovala društva za leasing, za upravljanje investicijskim fondovima, za mirovinsko osiguranje, te mirovinska društva za upravljanje obveznim i za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Za ponudu usluga factoringa i consultinga nema obveze izdvajanja iz banke, a kod njihovog osnivanja odlučujuća je bila mogućnost racionalnijeg poslovanja putem zasebnih društava.

Osim većinskih udjela u podređenim društvima RBA drži manjinske vlasničke uloge u društvima koja joj omogućavaju obavljanje određenih vrsta financijskih usluga. Za uključivanje na Zagrebačku burzu banka je prethodno morala steći vlasnički udjel. Iako takva obveza više ne postoji, banka zadržava svoj udjel kao jedan od značajnih sudionika u prometu burze. Propisana obveza je razlog i za držanje udjela u SKDD-u. Udjeli u društvima VISA Int. i SWIFT zadana su općim pravilima poslovanja tih društava za korisnike njihovih usluga, a RBA ih je stekla na osnovu ostvarenog prometa. Udjel u Europay-u je strateški vezan uz obavljanje poslovanja s karticama, a RBA ga je stekla radi održanja funkcionalnosti koju koristi. Također, RBA je jedan od osnivača HROK-a koji omogućava pristup informacijama o zaduženju zajmoprimaca izvan banke, te i taj udjel smatramo strateškim za poslovanje RBA.

Iznosi izloženosti po vlasničkim ulaganjima u knjizi banke

Skupine vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Usporedba			Realizirani i nerealizirani dobiti/gubici od vlasničkih ulaganja u knjizi banke
	Bilančni iznos	Fer vrijednost	Tržišna cijena	
	U milijunima kuna	U milijunima kuna		
Ulaganja u pridružena društva				
- Raiffeisen Consulting	15	15	HRK 100	-
- Raiffeisen Factoring	15	15	HRK 100	-
- Raiffeisen Invest	8	8	HRK 100	-
- Raiffeisen Leasing	15	15	HRK 100	4
- Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom	33	33	HRK 100	-
- Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo	14	14	HRK 100	-
- Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom	110	110	HRK 100	49
Ulaganja u ostale subjekte				
- HROK d.o.o	1	1	HRK 664	-
- VISA INC	-	13	USD 71	-
- Zagrebačka burza d.d.	1	2	HRK 1.590	-

13. Kamatni rizik u knjizi banke

Izvori kamatnog rizika ogleda se u činjenici koliko negativne promjene kamatnih stopa utječu na sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova, a time i na neto kamatni prihod te na ostale novčane tokove osjetljive na promjenu kamatnih stopa. Primarni izvori rizika promjene kamatnih stopa su sljedeći:

- rizik promjene cijena („repricing risk”) koji proizlazi iz nepovoljnih promjena fer vrijednosti imovine i obveza tijekom preostalog razdoblja do sljedeće promjene kamatne,
- rizik promjene nagiba i oblika krivulje prinosa („yield curve risk”),
- rizik različite promjene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa („basis risk”) instrumenata koji imaju identično dospijeće i izraženi su u identičnoj valuti, ali im se kamatne stope temelje na različitim vrstama referentnih stopa (npr. šestomjesečni EURIBOR i šestomjesečni LIBOR), te
- rizik modela, promjene u pretpostavkama koje se odnose na ponašanje klijenata.

Za potrebe upravljanja i nadgledanja izloženosti riziku kamatnih stopa kroz analize utjecaja promjene kamatnih stopa na tržišnu vrijednost vlastitih sredstava, Banka primjenjuje i eksterno definiran limit regulatora, putem Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke. To podrazumijeva mjerenje efekata standardnog testa šoka od 200bp paralelnog pomaka referentne krivulje prinosa. Pretpostavke

korištene pri izradi ove analize temelje se na uputama propisanim od strane regulatora i na temelju interno izrađenih statistika i empirijskih vrijednosti.

Kamatni rizik u knjizi banke – promjene ekonomske vrijednosti. dobit ili druge relevantne mjere kreditne institucije

Promjene ekonomske vrijednosti/dobiti po valutama	Kamatni rizik u knjizi banke	
	Standardni kamatni šok (+/- 200 baznih bodova)	
	Smanjenje ekonomske vrijednosti/dobiti kreditne institucije	Povećanje ekonomske vrijednosti/dobiti kreditne institucije
	U milijunima kuna	U milijunima kuna
Valuta CHF	-	25
Valuta EUR	-	13
Valuta HRK	-	46
Ostale valute (ukupno)	13	-
UKUPNO	13	84

14. Tehnike smanjenja kreditnog rizika

- **Vrednovanje i upravljanje instrumentima osiguranja**

Ovaj dokument opisuje politike i procese upravljanja instrumentima osiguranja sukladno Odluci o adekvatnosti kapitala (N.N 1/09;75/09;2/19).

Instrument osiguranja može biti priznat kao sredstvo zaštite sukladno kriterijima definiranim u Odluci o adekvatnosti kapitala:

- likvidan je i tijekom vremena stabilan u vrijednosti
- ugovorom je osigurano pravo unovčivosti
- stupanj korelacije između vrijednosti imovine i kreditne sposobnosti dužnika je nizak

Ako postoji ročna neusklađenost između dospjeća ugovorne zaštite i dospjeća zaštićene izloženosti, zaštita neće biti priznata ako je:

- preostali rok dospjeća kreditne zaštite kraći od 3 mjeseca
- ugovoreni rok kreditne zaštite kraći od jedne godine

Ako postoji valutna neusklađenost koristi se korektivni faktor za valutnu neusklađenost.

Za projektno financiranje instrument osiguranja je već uključen u projektni rating i ne priznaje se kao sredstvo osiguranja.

Tek nakon provjere legalnosti upisa hipoteke instrument osiguranja se unosi u Kolateral Management Sustav

Procjenu i reevaluaciju instrumenata osiguranja rade ovlaštteni procjenitelji odnosno stručno osoblje banke koje nije uključeno u proces odlučivanja o plasmanu.

Reevaluacija instrumenata osiguranja se provodi minimalno 1 godišnje. U slučaju značajnijih promjena na tržištu reevaluacija instrumenata osiguranja se provodi češće. Reevaluacija financijskih instrumenata osiguranja na dnevnu tržišnu vrijednost se radi dnevno i automatski.

- **Opis vrste instrumenata osiguranja kojima se služi Banka**
- **Financijski instrumenti osiguranja**

Gotovinski polog

Kao instrument osiguranja priznaju se oročeni garantni depoziti kod kreditne institucije. Tržišna vrijednost instrumenta osiguranja je iznos oročenog garantnog depozita u valuti. Ročna i valutna neusklađenost se računaju automatski.

Dužnički vrijednosni papiri

Kao instrument osiguranja priznaju se:

- dužnički vrijednosni papiri središnjih država i središnjih banaka koje imaju rating priznate VIPKR (Moody's) ako je isti najmanje 4. stupnja kreditne kvalitete
- dužnički vrijednosni papiri institucija koje imaju rating priznate VIPKR najmanje 3. stupnja kreditne kvalitete prema pravilima za ponderiranje izloženosti prema institucijama
- dužnički vrijednosni papiri ostalih pravnih osoba koji imaju kreditni rejting priznate VIPKR i najmanje 3. stupnja kreditne kvalitete prema pravilima za ponderiranje izloženosti prema trgovačkim društvima
- dužnički vrijednosni papiri koji imaju kratkoročni kreditni rejting priznate VIPKR najmanje 3. stupnju kreditne kvalitete prema pravilima za ponderiranje kratkoročnih izloženosti

Tržišna vrijednost je ostvarena cijena na burzi koja se revalorizira automatski na dnevnoj bazi.

Dionice i konvertibilne obveznice

Kao instrument osiguranja priznaju se dionice ili konvertibilne obveznice uključene u glavni indeks, ali i dionice i konvertibilne obveznice kojima se trguje na burzi. Tržišna vrijednost je vrijednost koja je ostvarena na burzi i revalorizira se automatski na dnevnoj bazi.

Investicijski fondovi

Udjeli u investicijskim fondovima se priznaju kao instrument osiguranja ako se cijena udjela objavljuje svakog dana i ako su ulaganja fonda ograničena na instrumente koji se mogu priznati sukladno Odluci o adekvatnosti kapitala. Struktura fondova pod zalogom se provjerava kvartalno. Tržišna vrijednost je vrijednost je objavljena vrijednost. Revalorizacija se vrši dnevno automatski.

➤ **Nekretnine**

Poslovne i stambene nekretnine mogu se priznati kao instrument osiguranja ako ispunjavaju minimalne uvjete propisane Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Tržišna vrijednost je procijenjeni iznos za koji bi se nekretnina na datum procjene mogla nakon odgovarajućeg marketinga, razmijeniti između informiranih i spremnih strana u transakciji pred pogodbom pri čemu bi obje strane postupale oprezno i bez prisile.

Tržišna vrijednost nekretnine je rezultat procjene koju izrađuje ovlašteni sudski procjenitelji po min. 2 metode. Dobivena vrijednost prolazi kontrolu i prema potrebi se smanjuje. Od te vrijednosti oduzimaju se vrijednosti više rangiranih hipoteka ako postoje.

➤ **Nematerijalna kreditna zaštita**

Kao pružatelji nematerijalne zaštite prihvatljivi su:

- središnje države i središnje banke,
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- multilateralne razvojne banke,
- međunarodne organizacije čijim se izloženostima, dodjeljuje ponder 0%,
- javna državna tijela koja imaju tretman »središnje države«,
- institucije,
- ostala trgovačka društva, uključujući i nadređena, podređena i pridružena trgovačka društva kreditne institucije pod uvjetom: da imaju kreditni rejting priznate VIPKR koji pripada najmanje 2. stupnju kreditne kvalitete prema pravilima za ponderiranje

Vrijednost nematerijalne kreditne zaštite je iznos koji davatelj zaštite treba platiti u slučaju defaulta.

Koncentracija kreditnih rizika u okviru primijenjenih tehnika smanjenja kreditnog rizika

Sukladno važećim zakonskim odredbama i internim procedurama banka mjesečno prati koncentraciju davatelja zaštite na pojedinačnoj osnovi. O ostvarenoj koncentraciji obavještava se najviši management kako bi se na istu moglo promptno utjecati.

Najveći udio u davateljima nematerijalne kreditne zaštite čini Ministarstvo Financija RH.

Iznosi izloženosti s obzirom na primijenjene tehnike smanjenja kreditnog rizika – Standardizirani pristup

Kategorije izloženosti	Materijalna kreditna zaštita		Nematerijalna kreditna zaštita	
	Iznosi izloženosti pokriveni financijskim kolateralima	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama materijalne kreditne zaštite	Iznosi izloženosti pokriveni garancijama/jamstvima	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama nematerijalne kreditne zaštite
	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna	U milijunima kuna
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	-	-	-	-
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	-	-	-	-
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	1.823	-	1.058	-
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	2.081	-	-	-
Izloženosti prema trgovačkim društvima	366	-	897	-
Izloženosti prema stanovništvu	141	-	-	-
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	-	-	-	-
Ostale izloženosti	-	-	72	-
UKUPNO	4.411	-	2.027	-